ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಎರಡು ದಾಖಲೆಗಳು

ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಹಿರೇಮಠ

ನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಸನ, ಕಾವ್ಯ, ಕೈಫಿಯತ್ತು ಪ್ರಾಚ್ಯವಸ್ತು ಮೊದಲಾದವುಗಳಂತೆ ದಾಖಲೆಗಳೂ ಉಪಯುಕ್ತ ಆಕರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಾಗಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ದಾಖಲೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯಕಾರ್ಯವೆನಿಸುತ್ತವೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಅರಮನೆ, ಗುರುಮನೆ, ಅಧಿಕಾರಿ, ವಿದ್ವಾಂಸ ಹಾಗೂ ಸರಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಪ್ರಾಚೀನ, ದಾಖಲೆಗಳು ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದು, ವಿಪುಲ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ದಾಖಲೆಗಳು ನಾಡಿನ ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಜನ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇವುಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ, ತಲಸ್ಪರ್ಶಿಯಾದ ಸಂಗ್ರಹಕಾರ್ಯ ಇನ್ನೂ ನಡೆದಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸುವ, ವಿವರವಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸುವ ಕಾರ್ಯವೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಷ್ಟಾಗಿ ನಡೆದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಆಂಗ್ಲರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಆಂಗ್ಲರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದುದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಡಳಿತದ ದಾಖಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಲಭಿಸುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಬ್ರಿಟೀಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ, ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮಹತ್ವ ಪಡೆದಿರುವುದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ೧೯ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆಂಗ್ಲರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಿದ ಎರಡು ಅಪೂರ್ವ ಕನ್ನಡ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು ಈ ಲೇಖನದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ದಾಖಲೆ ಒಂದು: ಇದು, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರಾದ ಜೆ.ಎಸ್. ಅಂಡ್ ಸಾಹೇಬರವರು ೧೮೫೨ನೆಯ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಪೋಲಿಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರಿಗೆ ಫೌಜದಾರಿ ಅದಾಲತಿನ ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ನಂ. ೫೩೬/೧೭-೨-೧೮೫೨ರ ಪ್ರಕಾರ ಹೊರಡಿಸಿದ ಜಾಹಿರ ನಾಮೆಯಾಗಿದೆ. ೧೬ ಸಾಲಿನ ಈ ಜಾಹಿರ ನಾಮೆಯನ್ನು ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಮಸಿಯಿಂದ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಈ ದಾಖಲೆಯು ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ "ಧಾರವಾಡ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್" ಅವರ ಅಧಿಕೃತ ಮುದ್ರೆ, ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಜಾಹಿರ ನಾಮೆಯ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ ದಿನಾಂಕ, ತಿಂಗಳು ಹಾಗೂ ಇಸ್ವಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ತರುವಾಯ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರವರ ಸ್ವಹಸ್ತಾಕ್ಷರದ ಸಹಿ ಇದೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕೊನೆಗೆ ಈ ದಾಖಲೆ ಮುದ್ರಿತವಾದ ಸ್ಥಳವನ್ನು "ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ **ರಿವಿಸಿಯೂ, ಸರವೆ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಛ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದು" ಎಂದು** ನಮೂದಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು. ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದ ವಶಕ್ಕೆ

ಒಪ್ಪಿಸುವುದು—ಇವು ಆಂಗ್ಲರ ಕಾಲದ ಪೋಲಿಸ್ ಪಾಟೀಲರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ಪೋಲಿಸ್ ಪಾಟೀಲರು ಗ್ರಾಮಾಡಳಿತದಲ್ಲಿ ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರದ ಪರಿಚಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೆಲವು ಜನ ಪೋಲಿಸ್ ಪಾಟೀಲರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದ ಬಲದಿಂದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಹಲವು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಸೆ ಆಮಿಷೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಪರಾಧಿಗಳು ಒಂದು ವೇಳೆ ತಪ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ, ಸರಕಾರದಿಂದ ಇನಾಮು ದೊರೆಯುವುದೆಂದೂ ಕಡಿಮೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಲಭಿಸುವುದೆಂದೂ ನಂಬಿಸಿ, ಅವರಿಂದ ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಹಲವಾರು ಪ್ರಕರಣಗಳು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದವು. ಆದುದರಿಂದ ಪೋಲಿಸ್ ಪಾಟೀಲರೂ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆಸೆ–ಆಮಿಷಗಳಿಂದ ಕೈದಿಗಳನ್ನು ವಂಚಿಸಿ, ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯಬಾರದು ಇದು ಕಾಯಿದೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದುದೆಂದು ಹೇಳಿ, ಇಂಥ ಪ್ರಕರಣಗಳು ನಡೆಯದಂತೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಈ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನೇ ಜಾಹಿರನಾಮೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕಟ ಪಡಿಸಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರದ ದುರುಪಯೋಗ ಹಾಗೂ ಅಪರಾಧಿಗಳ ಕೈದಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯ ಬಗೆಗೆ ಆಂಗ್ಲರು ಹೊಂದಿದ್ದ ಎಚ್ಚರ, ಕಾಳಜಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದರಿಂದ ೧೯ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಗ್ರಾಮಾಡಳಿತ ಪದ್ಧತಿ, ಪೋಲಿಸ್ ಪಾಟೀಲರ ಅಧಿಕಾರ ಹಾಗೂ ಕರ್ತವ್ಯ, ಅಧಿಕಾರ ದುರುಪಯೋಗ, ಸರಕಾರದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ, ಅಪರಾಧಿ ಕೈದಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆ, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಹೆಸರು, ಪ್ರಕಟನೆ ಹೊರಡಿಸಿದ ಮಿತಿ, ಮುದ್ರಣ ಸ್ಥಳ ಮೊದಲಾದ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಗಳು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತವೆ.

ಜಾಹಿರನಾಮಾ, ಕಾಮದಾರ, ಸದರ, ಫೌಜದಾರಿ ಅದಾಲತ್, ಇನಾಮು, ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಮುಂತಾದ ಆಡಳಿತ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳೂ, ಗುನ್ಹೆ, ಕಬುಲು, ದಶಿಂದ, ಜಬರಿಂದ, ಕೈದಿ ಜನರು, ಕಡಿಂದ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷಾಪದಗಳೂ ಈ ದಾಖಲೆ ಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಉಪಯುಕ್ತ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಈ ದಾಖಲೆ, ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದುದಾಗಿದೆ.

ದಾಖಲೆ ಎರಡು : ಆಲಿಜಾ ಗವ್ಹರ್ನರ್ ಸಾಹೇಬ ಬಹಾದ್ದೂರ ಇನ್‌ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಇವರ ಹುಕುಮಿನ ಮೇರೆಗೆ ಆ್ಯಕ್ಟಿಂಗ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಜೆ. ನ್ಯುಜಂಟ್ ಆವರು ಮುಂಬಯಿಂದ ೨೪ ಫೆಬ್ರುವರಿ. ೧೮೮೦ ರಂದು ಹೊರಡಿಸಿದ 'ಇಸ್ತಿಹಾರ'(ಪ್ರಕಟಣೆ) ಇದಾಗಿದೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾಲುಗಳಿದ್ದು, ಅರಂಭದಲ್ಲಿ "ಇಸ್ತಿಯಾರು" (ಇಸ್ತಿಹಾರ=ಪ್ರಕಟನೆ) ಎಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಈ ದಾಖಲೆಯನ್ನೂ ಮಸಿಯಿಂದ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಬರೆಯ ಲಾಗಿದ್ದು, ಅಕ್ಷರಗಳು ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ದಾಖಲೆಯ ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ಕಡೆ (ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ) "ಆಲಿಜಾ ಗವರನರ ಸಾಹೇಬ ಬಹದ್ದೂರ ಇನ್ ಕೌನ್‌ಸಲ್ಲ ಇವರ ಹುಕುಮಿನ ಮೇಲಿಂದ (ಸಹಿ) ಜೆ. ನ್ಯುಜಂಟ, ಆಕ್ಟಿಂಗ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ನಿಸಬತ ಸರಕಾರ" ಎಂದೂ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ (ಎಡ ಭಾಗದಲ್ಲಿ) "ಮುಕ್ಕಾಮ ಜಂಜಿರೆ ಮುಂಬಯಿ, ತಾರೀಖು ೨೪ ಫೆಬ್ರುವರಿ ಸನ್ ೧೮೮೦" ಎಂದೂ ನಮೂದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ದಾಖಲೆಯ ನಂಬರು ೯೮೩ ಎಂದೂ ಎಸ್. ಪಿ. ಪಂಡಿತ ಸರಕಾರದ ಭಾಷಾಂತರ ಕಾರರೆಂಬುದನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಯಾವುದೋ ಕಾರಣದಿಂದ ಇಲ್ಲವೆ ವಿನಾ ಕಾರಣ ದಿಂದ ಜನರು ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಜನರ ಈ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರ ಕಟ್ಟು ಮಾಡಿದ ಅಥವಾ ಗುರುತು ಮಾಡಿದ ಇಲ್ಲವೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಡಿಸಿದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಕಾರಿ ಖಜಾನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸದಂತೆ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿತು. ಈ ಆಜ್ಞೆಯೇ **'ಇಸ್ತಿಹಾರ'** ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟ ವಾಯಿತು. ೧೮೮೦ ಜುಲೈ ೩೧ರ ವರೆಗೆ ಕೆಡಿಸಿದ ಪೂರ್ಣ ತೂಕದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸರಕಾರದ ಯಾವುದೇ ಖಜಾನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಇವುಗಳಿಗೆ

ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಸರಕಾರದ ಅಧಿಕೃತ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶವಿದ್ದಿತು. ಇದು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರ ಜನರಿಗೆ ನೀಡಿದ ವಿನಾಯತಿಯಾಗಿದೆ. ಕಚ್ಚಾದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಒಂದುವೇಳೆ ಸವಕಳಿ ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ಪ್ರತಿ ತೊಲಿಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಆಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ೧ ಆಗಸ್ಟ ೧೮೮೦ ರಿಂದ ಹಾಗೂ ನಂತರ ಇಂಥ ಕುಲಗೆಟ್ಟ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಜನರು ಖಜಾನೆಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡಲು ಸರಕಾರ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದಿತು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇಂಥ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಜನರು ಖಜಾನೆಗೆ ತುಂಬಲು ಬಂದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದೆ, ಕಡಿದು ತಿರುಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಆದೇಶವನ್ನೂ ಸರಕಾರ ನೀಡಿದ್ದಿತು. ಹೀಗೆ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕೆಡಿಸುವ ಜನರ ವಿರುದ್ಧ ಸರಕಾರ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಕಠೋರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದು. ಇದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಜಾಹಿರ, ಭರಣಾ, ಲಾಗಾಯಿತ, ಇರಾದೆ, ಹುಕುಮ, ಕಾಯದೆಸಿರ, ಪರಂತು, ಮೊದಲಾದ ಆಡಳಿತದ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳನ್ನೂ, ಎರಡ್ನೆ, ನಡತಿ, ಬಂದೀತು, ಸಂಪಿಯದಲೆ, ಕಮ್ಮಿ, ಬಂದಾವು, ತಿರಿಗಿ, ತೆಗಿದುಕೊಂಬುವದು ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಆಡುನುಡಿಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಈ ಎರಡನೆಯ ದಾಖಲೆ ಬ್ರಿಟೀಷರ ಕಾಲದ ಚಲಾವಣಾ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತವೆ.

ಹೀಗೆ ಇವೆರಡೂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆಂಗ್ಲರ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವಾಗಿದ್ದಿತೆಂಬುದನ್ನು ಸಮಕಾಲೀನ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸುವ ಅಪೂರ್ವ ದಾಖಲೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇತಿಹಾಸತಜ್ಞರು ಇಂಥ ದಾಖಲೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ, ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕಡೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನ ಹರಿಸುವರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಅನುಬಂಧ

ದಾಖಲೆಗಳ ಪೂರ್ಣಪಠ್ಯ

ದಾಖಲೆ : ಒಂದು

೧ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಅಜಂ ಜ್ಯಾ
೨ ನ ಸದರ ಲಂಡಲಾ ಸಾಹೇಬರವರು
೩ ಜಾಹಿರನಾಮಾ ಯಾವತ್ತು ಪೋಲ್ಸಿ ಕಾಮದಾರ ಜೆನರಿಗೆ ತಿಳಿ
೪ ಯತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡುವದೇನಂದರೆ—ಸದರ ಫವ್ರುಜದಾ
೫ ರಿ ಅದಾಲತಿನ ಸರಕೀಲರ ನಂಬರು ೫೩೬ ತಾರೀಖು ೧೭ ಫೆಬರ
೬ ವರಿ ಸಂನ ೧೮೫೨ ಯಿಸವೀದು ಪರಾಂಮೃರಿಶಿ ತಿಳಿಯುಪ
೭ ಡಸುವವೇನಂದರೆ ಪೋಲ್ಸಿಪಾಟೀಲ ಜನರು ಕೈದೇರಿಗೆ ಗುನ
೮ ಹೆದ ಕಬುಲು ಆಗುವದರ ದಶಿಯಿಂದಾ ಅವರಿಗೆ ಯೇನಾದರೂ
೯ ಆಶಾ ತೋರಸತಾರೆ ಮತ್ತು ಕಬುಲು ಮಾಡಿದರೆ ನಿಂಮ್ಮಗೆ ಕಡಿ
೧೦ ಮಿ ಶಿಕ್ಷಾ ದೊರದೀತು ಅಥವಾ ಸರಕಾರದಿಂದಾಯಿನಾಮು
೧೧ ಶಿಕ್ಕೀತು ಅಂತಾ ಹಾಂಗೂ ಕೆಲವ ಜನರು ಜಬರಿಯಿಂದಾ ಕಬು
೧೨ ಲು ಮಾಡಸತಾರೆ ಅಂತಾ ಜಾಹಿರನಲ್ಲಿ ಬರತದೆ. ಆದರೆ ಯಿಂ
೧೩ ಥಾ ತರಹೆದಿಂದಾ ಕೈದಿ ಜನರ ಕಡಿಂದಾ ಕಬುಲು ಮಾಡಸ ಬಾ
೧೪ ರದು ಯಿದು ಕಾಯಿದೇಕ್ಕೆ ಬಾಹಾಳ ವಿರುಧವದೆ ಛಂದಾಗಿ
೧೫ ತಿಳಕೊಂಡು ಯಿದರಂತೆ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು ತಾರೀಖು ೨೫
೧೬ ಮಾಹೆ ಮಾರ್ಚಿ ಸಂನ ೧೮೫೨ ಯಿಸವಿ.

J.S. Land
Magistrate

ದಾಖಲೆ : ಎರಡು

ಇದರ ಮೂಲವಾಗಿ ಜಾಹಿರು ಮಾಡುವದೇನಂದರೆ, ಕಚ್ಚು ಹಾಕುವ ಅಥವಾ ಗುರ್ತ ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ಯರಡ್ನೆ ರೀತಿಯಿಂದ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಕೆಡಿಸುವ ನಡತಿ ಇರುವದ್ದರಿಂದ ಅಂಥಾ ನಾಣ್ಯವು ಹಣದ ಭರಣಾ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ತಂದರೆ ಅದನ್ನು ತಗೆದು ಕೊಂಬುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳುವದಕ್ಕೆ ಬಂದೀತು. ಮತ್ತು ಸನ್ ೧೮೮೦ನೇ ಇಸವಿಯು ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳ ವೊಂದನೇ ತಾರೀಖಿನ ಲಾಗಾಯಿತು ಮತ್ತು ಆ ತಾರೀಖಿನ ನಂತರಾ ಸರಕಾರದ ಬೇಡುವಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವದರಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ತೆಗಿದುಕೊಂಬುವದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲೆನಬೇಕು. ಹೀಂಗೆ ಸರಕಾರದ ಇರಾದೆ ಅದೆ. ಬರುವ ಜುಲೈತಿಂಗಳ ೧ನೇ ತಾರೀಖಿನ ವರೆಗೆ ಇಂಥಾ ಕೆಡಿಸಿದ ಪೂರಾತೂಕದ ಯಲ್ಲಾ ನಾಣ್ಯವು ಯಾವದಾದರೂ ಸರಕಾರದ ಟ್ರೆಝರಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಬದಲು ಕಾಯಿದೆ ಸಿರವಾದ ನಾಣ್ಯವು ಅಡ್ಡಿ ಹೇಳದಲೆ ಕೊಡುವದರಲ್ಲಿ ಬಂದೀತು. ಯಾವ ಕೆಡಿಸಿದ ನಾಣ್ಯವು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಸಂವಿಯುದಲೆ ಯರಡ್ನೆ ರೀತಿಯಿಂದ ನೂರಕ್ಕೆ ಯರಡು ರೂಪಾಯಿದಕೆಂತಾ ಕಡಿಮೆ ತೂಕದಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮಿ ಬಂದರೆ ೨ ನಾಣ್ಯವು ದರ ತೊಲಿಗೆ ವೊಂದು ರೂಪಾಯಿಯಂತೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಬುವದರಲ್ಲಿ ಬಂದೀತು, ಪರಂತು ಬರುವ ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳ ವೊಂದನೇ ತಾರೀಖು ನಿಂದ ಇಂಥಾ ನಾಣ್ಯಗಳು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದವರಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ತಿರಿಗಿಕೊಡುವದರಲ್ಲಿ ಬಂದಾವು.

ಮುಕ್ಕಾಮು : ಜಂಜಿರೆ ಮುಂಬಯಿ
ತಾರೀಖು ೨೪ ಫೆಬ್ರುವರಿ
ಸನ್ ೧೮೮೦

ಆಲಿಜಾ ಗವರನರ ಸಾಹೇಬ ಬಹದ್ದೂರಕೌನಸಲ್ಲ
ಇವರ ಹುಕುಮಿನ ಮೇಲಿಂದ

(ಸಹಿ) ಜೆ. ನ್ಯುಜಂಟ
ಆ್ಯಕ್ಟಿಂಗ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ನಿಸಬತ ಸರಕಾರ
S.P. PANDIT
Oriental Translator to Government